

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 307/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

246/2009. (VIII. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület a továbbiakban: Testület) **az érdi lakos panaszos**¹ 2009. május 27-én előterjesztett **panaszát** a 2009. augusztus 26-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – tartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – az Érdi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszt – jogi képviselője útján – 2009. május 26-án terjesztette elő a panaszos e-mailben, majd azt levélben is megküldte a Testület részére, melyben a panaszos kérte, hogy panaszát a Testület vizsgálja ki. A panaszt a Testület 2009. május 27-én érkezett.

I.

1) A panaszos jogi képviselője beadványában előadta, hogy a panaszos haszonélvezője egy érdi lakóingatlanban, melynek tulajdonosai a panaszos lánya és a panaszos veje, egymás között 1/2-ed – 1/2-ed arányban. A panaszos lánya és veje válófélben lévő házastársak. Az ingatlanban jelenleg a panaszos, a panaszos lánya és annak 3 kiskorú gyermeke lakik, a férj az ingatlanból korábban elköltözött.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

A panaszos jogi képviselője utal rá, hogy a panaszos veje már nem él életvitelszerűen az ingatlanban, illetőleg nem fizet gyermektartásdíjat sem, ami miatt vele szemben már feljelentést tettek az Érdi Rendőrkapitányságon. Ezen túlmenően a panaszos előadása szerint a veje erőszakos, randalírozó magatartást tanúsít, fenyegeti a panaszost és annak családtagjait, illetve több alkalommal is különböző ingóságokat tulajdonított el az ingatlanból.

A panaszos jogi képviselőjének leírása szerint a panaszos veje 2009. május 21-én a család tudta és beleegyezése nélkül behatolt az ingatlanba és onnan magával vitt több, a panaszos (mint haszonélvező) – számlákkal igazolható – tulajdonát képező műszaki cikket. A panaszos állítása szerint ezeket a műszaki cikkeket ő (mármint a panaszos) vásárolta, ezért még aznap feljelentést kívántak tenni az Érdi Rendőrkapitányságon, ahol azonban a feljelentést nem voltak hajlandók felvenni, arra hivatkozva, hogy a panaszos veje az ingatlan 1/2-ed arányú tulajdonosa. A panaszos jogi képviselője szerint ez az indokolás elfogadhatatlan és minden jogalapot nélkülöz, mivel az elvitt ingóságok a haszonélvező tulajdonában voltak. A jogi képviselő szerint ennek ellenére az Érdi Rendőrkapitányság ügyfelét „elhajtotta”.

A jogi képviselő tanácsára a panaszos az ingatlanon zárat cseréltetett. A panaszos veje 2009. május 26-án megkísérelt bejutni az ingatlanba, mivel azonban ez nem sikerült, ezért kihívta az Érdi Rendőrkapitányság járőreit, akik – a panaszos jogi képviselőjének állítása szerint – közölték, hogy a panaszos vejének a tulajdonjoga alapján joga van az ingatlanba bejutni, egyúttal ahhoz is joga van, hogy az ingóságokat „kettévágja”, sőt „az ajtót is joga van berúgni”. Utóbbi cselekményre a panaszos állítása szerint a rendőrök kifejezetten bízatták is a panaszos vejét. A rendőrök ráparancsoltak a panaszosra, hogy adjon kulcsot a vejének, továbbá helybenhagyólag írjon alá egy olyan „átvételi elismervényt”, amiben elismeri, hogy veje az említett ingóságokat elvitte.

A panaszos jogi képviselője előadja, hogy a rendőrök jelezték, miszerint a következő napokban „ellenőrizni” fogják, hogy a panaszos és lánya betartják-e az „utasításokat”. A panaszos jogi képviselője szerint az intézkedő rendőrök a panaszost és lányát megfélemlítették, helyzetükkel és jogkörükkel visszaéltek. A jogi képviselő arra hivatkozik, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) nem ad a rendőrség számára „ítélkezési jogot”, nincs joguk „törvénytelen álláspontot” sem elfoglalni és nincs joguk másokat jogellenes vagy vagyoni hátrányt okozó cselekményekre „felbujtani”. Az a felszólítás pedig, hogy a panaszos veje nyugodtan rúgja be az ajtót – a jogi képviselő szerint – felveti a rendőrök részéről a bűncselekmény elkövetésének gyanúját (a Btk. 351.§-a szerinti „szolgálati visszaélést” említve).

2) A panaszos jogi képviselője 2009. június 24-én e-mailben, majd levélben egy kiegészítő beadványt intézett a Testülethez, ami az alábbiakat tartalmazza.

A panaszos jogi képviselője – hivatkozva a folyamatban lévő panaszügyre – előadta, hogy időközben a tartás elmulasztása mellett, a lopás ügyében is megtörtént a

feljelentés a részükről, ám annak ellenére, hogy egy hónap eltelt, a rendőrségtől nem kaptak semmiféle tájékoztatást.

A jogi képviselő leírja, hogy 2009. június 18-án a korábbi panaszban előadott eset megismétlődött: a panaszos veje a reggeli órákban megjelent az ingatlannál, a kerítésen átugrott és az ajtón dörömbölni kezdett. A panaszos ezért kihívta a rendőröket, akik a helyszínre kiérve közölték, hogy a panaszos vejének joga van az ajtót akár betörni is. Közölték, hogy a haszonélvezeti jog kérdése őket „nem érdekli” és a panaszos jobban teszi, ha nem az „ügyvédjére hallgat”.

A panaszos jogi képviselője szerint kifejezetten erre figyelemmel és ezen felbátorodva a panaszos veje egy kalapáccsal az ajtót és a zárat „felaprította”, az ajtó üvegét összetörte, a rongálással újabb, mintegy 50 ezer forintos kárt okozva a panaszosnak.

3) A panaszos – jogi képviselője útján – elsődlegesen a feljelentés felvételének megtagadását, a rendőrök (vejét jogellenes cselekedetekre bátorító) téves tájékoztatását sérelmezi. A jogi képviselő elfogadhatatlannak tartja, hogy a rendőrök egy polgári jogi kérdésben tévesen „prejudikálnak” és téves jogi állásfoglalásukkal félrevezetik a feleket, sőt kifejtik, hogy a panaszos vejének joga van „az ajtót berúgni” és „a használati tárgyakat elfürészelni”. A panaszos jogi képviselőjének véleménye szerint a rendőrök ezzel a magatartásukkal több alkalommal is elkövették a „szolgálati visszaélés” bűncselekményét.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében – a panasz másolati példányának egyidejű megküldésével – megkereséssel fordult az Érdi Rendőrkapitánysághoz. A kapott dokumentációból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának vezetője az ORFK Ellenőrzési Szolgálat útján átiratában közli, hogy a panaszos előadásával ellentétben 2009. május 21-én rendőri intézkedés nem történt, az ügyeleti naplóban az ügyvel kapcsolatos bejegyzés nem volt található, mely alapján megállapítható, hogy bejelentés sem történt.

A 2009. május 21-én, az Érdi Rendőrkapitányságon szolgálatot teljesítő ügyeletes, szóbeli meghallgatása során elmondta, hogy nem emlékszik olyan esetre, amit a panaszos beadványa tartalmaz, egyúttal kijelentette, hogy a kapitányságra feljelentési szándékkal érkező ügyfelektől minden esetben a jegyzőkönyvet felveszi és megteszi a szükséges intézkedéseket.

Az átirat szerint a 2009. május 21-én és május 26-án történt bejelentésekről a kapitányságon hangfelvétel sem található.

Az Ellenőrzési Szolgálat vezetője szerint a 2009. május 26-i rendőri intézkedés alkalmával – melyről rendőri jelentés is készült – a megjelenő rendőrök jogi felvilágosítás keretében elmondták a bejelentőnek (aki a panaszos veje), hogy személyes tárgyat akkor vihet el a házból ha hitelt érdemlően, számlával tudja igazolni, hogy az a tulajdonát képezi. A többi tárgyról pedig a rendőrök azt a tájékoztatást adták, hogy a bíróság fogja eldönteni, kinek a tulajdonába kerülnek. A rendőrség álláspontja szerint az intézkedő rendőrök a szükséges jogi felvilágosítást megadták az érintett feleknek, ezen túlmenő jognyilatkozatot nem tettek.

E mellett a Testület részére megküldték a panaszos vejének feljelentése nyomán keletkezett iratokat.

2) A feljelentésről szóló jegyzőkönyv szerint a panaszos veje 2009. május 27-én feljelentést tett az Érdi Rendőrkapitányságon házastársa (a panaszos lánya) ellen, mivel a közös tulajdonukat képező családi házukba nem engedte be és a zárat lecseréltette.

3) A panaszos vejének tanúkihallgatásáról – a feljelentéssel azonos napon – felvett jegyzőkönyv szerint a panaszos veje elmondta, hogy a szóban-forgó érdi ingatlan feleségével osztatlan közös tulajdonukban van, melyen felesége édesanyjának hasznélvezeti joga áll fenn. A jegyzőkönyv szerint feleségével a kapcsolatuk megromlott, válófélben vannak, de a vagyon megosztásáról bírósági végzés még nem született. Az ingatlanból 2009. márciusában elköltözött, de továbbra is oda van bejelentve és ott fele arányban tulajdonos.

A panaszos veje jegyzőkönyvbe mondta, hogy elköltözése óta több alkalommal is járt az ingatlanban, azonban 2009. május 26-án azt tapasztalta, hogy le lett cserélve a zár. Kérte a feleségét, hogy nyissa ki az ajtót, de ezt megtagadta. Ekkor a rendőrség segítségét kérte, majd az ingatlanba a kikerülő rendőrök felszólítására engedték csak be. Mint kiderült felesége a zárat mindenütt lecseréltette.

Másnap, 2009. május 27-én ismét be akart jutni az ingatlanra, azonban a korábbi rendőri felszólítás ellenére a felesége nem engedte be – azt hangoztatva, hogy az ügyvédje ezt tanácsolta neki. A panaszos veje megjegyzi, hogy az előző nap anyósa (a panaszos) csak rendőri felszólításra engedte be, aki azonban a mai napon ezt már úgyszintén megtagadta.

A panaszos veje kijelenti, hogy feleségével szemben magánindítvánnyal kíván élni magánlaksértés miatt.

4) A csatolt hivatalos feljegyzés szerint az Érdi Rendőrkapitányság eljáró tagja az ügyben felmerült tények alapján az ügyben nyomozás elrendelését javasolja.

5) A helyszínen 2009. május 26-án intézkedő rendőrök jelentéséből megállapítható, hogy őket a panaszos veje, mint bejelentő hívta ki, aki elmondta, hogy a feleségével

válófélben van és felesége nem engedi be a közös tulajdonukat képező ingatlanba. Kérdésre elmondta, hogy az ingatlanba azért akar bemenni, hogy onnan a saját tulajdonát képező használati tárgyait elvihesse.

A rendőrök ezután felvilágosítást kértek a feleségtől, aki megerősítette, hogy válófélben vannak és az ingatlan valóban közös tulajdon, azonban férjét azért nem akarja beengedni, mert a házból különböző használati és berendezési tárgyakat elvisz, majd azokat nem hozza vissza.

A rendőrök jelentése szerint a felek meghallgatása után őket a megfelelő jogi felvilágosításban részesítették, melynek hatására a feleség a férjet a házba beengedte. A rendőrök ezt követően távoztak.

III.

A Testület megállapítása szerint a panaszossal szemben, illetőleg a panaszos ügyében lefolytatott rendőri intézkedés érintette a panaszos tulajdonhoz (a magánlakás sérthetlenségéhez), jogorvoslathoz, valamint tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

1) A Testület – hatásköri szabályaival összefüggésben – mindenek előtt az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az Rtv. IV. fejezetében szereplő 11. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A 11.§ (1) bekezdése – a fentebb kifejtettek alapján – olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze. Az Rtv. 11. §-án keresztül vizsgálhatóvá

válik tehát a rendőrség részéről eljáró személyek olyan tevékenysége is, amely az Rtv.-től eltérő egyéb jogszabályok által rendezett eljárási szabályok alapján zajlik.

A Testület következetes gyakorlata szerint [lásd pl. a 113/2008 (X. 21.) számú állásfoglalást] ugyanakkor ha ezek az Rtv.-től eltérő, jellemzően eljárási szabályok speciális, az adott eljárási rendre jellemző jogorvoslati lehetőséget biztosítanak a sérelmezett intézkedéssel vagy mulasztással szemben, akkor a Testület hatáskörének hiányát állapítja meg. E nélkül ugyanis parttalanná válna a Testület eljárása, olyan kérdéseket is vizsgálatának hatókörébe vonna, amelyekre a teleológiai és történeti értelmezés alapján nyilvánvalóan nem terjedt ki a jogalkotói szándék.

A panaszos egyrészt sérelmezi, hogy a panaszos veje által 2009. május 21-én az ingatlanból elvitt ingóságok ügyében, a feljelentését az Érdi Rendőrkapitányságon nem vették fel, így feljelentését nem tehetette meg. Másrészt kiegészítő panaszbeadványában sérelmezi, hogy a lopás ügyében a későbbiekben megtett feljelentése alapján egy hónap elteltével sem kaptak még érdemi választ a rendőrségtől. Ennek megfelelően jelen ügyben azt kellett vizsgálni, hogy állt-e a panaszos rendelkezésére olyan speciális büntetőeljárási jogorvoslat, amely az általa sérelmezett mulasztások orvoslására alkalmas.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 172. §-a rendelkezik a feljelentés felvételéről. Az (1) bekezdés szerint „a feljelentést rendszerint az ügyésznél vagy a nyomozó hatóságnál kell írásban vagy szóban megtenni”, a hatóságnak a szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni, továbbá a feljelentést nyomban nyilvántartásba kell venni. A (3) bekezdés értelmében, ha a feljelentést nem a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyésznél, illetve nyomozó hatóságnál tették, a feljelentést ez is köteles átvenni, illetőleg jegyzőkönyvbe foglalni, és az eljárásra jogosultnak megküldeni.

Mindezek alapján egyértelmű a büntetőeljárásról szóló törvény azon követelménye, amely megkívánja a nyomozó hatóság közreműködését bármely feljelentés megtételénél. Mivel a Be. 36. §-ának (1) bekezdése értelmében az általános nyomozó hatóság a rendőrség, a feljelentés felvételére elsősorban ezen szerv köteles.

A testület megállapítása szerint e kötelezettség elmulasztása esetére a Be. 196. §-a biztosít jogorvoslati lehetőséget. Eszerint akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a panaszos azt sérelmezi, hogy feljelentése alapján a hatóság elmulasztotta a szükséges intézkedéseket.

Megállapítható tehát, hogy mivel a kérdéses panasz vonatkozásában a speciális büntetőeljárási szabályok biztosítanak sajátlagos jogorvoslati lehetőséget, a Testületnek a fenti okfejtés alapján a panasz ezen részeit nincs hatásköre elbírálni

A Testület ezen túlmenően megjegyzi, hogy a panaszos később előterjesztett beadványából az derül ki, hogy a feljelentést a lopás ügyében végül, néhány nappal

később – feltételezhetően jogi képviselője útján – megtette. Tehát a panaszos jogorvoslathoz való joga ilyen módon nem lehetetlenült el és érdemi késedelmet, illetve sérelmet sem szenvedett.

2) Ugyancsak a fenti hatásköri szabályok figyelembevételével kell leszögezni, hogy a Testület nem jogosult sem polgári jogi, sem pedig büntetőjogi minősítés szempontjából állást foglalni az ügyben – ez mindkét vonatkozásban az arra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság feladata. Az intézkedések alapjául szolgáló cselekményeket a Testület pusztán abból a szempontból vizsgálja, vizsgálhatja, hogy a rendőrség által adott tájékoztatás és felvilágosítás, illetőleg az annak alapján megtett intézkedés mennyiben tekinthető helytállóknak az adott helyzetben.

3) A panaszos sérelmezte továbbá a rendőrök (vejét jogellenes cselekedetekre bátorító) téves tájékoztatását. A jogi képviselő elfogadhatatlannak tartotta, hogy a rendőrök egy polgári jogi kérdésben tévesen „prejudikálnak” és téves jogi állásfoglalásukkal félrevezetik a feleket, sőt kifejtik, hogy a panaszos vejének joga van „az ajtót berúgni” és „a használati tárgyakat elfürészelni”. A panaszos jogi képviselőjének véleménye szerint a rendőrök ezzel a magatartásukkal több alkalommal is elkövették a „szolgálati visszaélés” bűncselekményét.

A Testület a panasz ezen részével kapcsolatban ismételten hivatkozik az Rtv. – fent idézett – 2. §-ának (1) bekezdésére és 24. §-ának (1) bekezdésére. E szerint az intézkedő rendőr minden esetben köteles a hozzá fordulónak segítséget nyújtani, valamint a tőle elvárható tájékoztatást és felvilágosítást megadni. A panaszos és a rendőrség előadásaival kapcsolatban a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrök több alkalommal is fizikai erőszakkal való behatolásra buzdították vejét, aki erre a második alkalommal kísérletet is tett. Ezzel szemben a rendőri jelentések azt tartalmazzák, hogy a rendőrök a szükséges jogi tájékoztatást megadták a feleknek, melynek hatására a május 26-i esetben a panaszos veje az ingatlanra bejuthatott. A panaszos vejének tanúvallomásából az is kiderül, hogy a jelenlévő rendőrök felszólították a panaszost és a panaszos lányát, hogy a panaszos vejét az ingatlanba engedjék be, mivel jogosult bemenni és ott tartózkodni – a felszólításuk ebben az esetben eredményes volt.

A Testület megküldte a rendőrség részére a panaszos beadványát, melyre a rendőrség oly módon nyilatkozott, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök a – tőlük elvárható – jogi tájékoztatást adták meg a feleknek. Ezt a Testület – szemben a panaszosi állításokkal – olyan nyilatkozatnak értékelte, mely ellentmond azoknak a kijelentéseknek, melyek a panaszos részéről a beadványában szerepelnek. Erre tekintettel, mivel az ügyben nem állt rendelkezésre további olyan bizonyíték (pl. érdektelen tanú vallomása, hangfelvétel...), mely egyik vagy a másik fél, tehát a panaszos vagy a rendőrség álláspontját egyértelműen alátámasztotta volna – nem tudta a panasz ezen részét érdemben elbírálni és alapjogsérelmet megállapítani.

A Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2.§-a (1) bekezdésében írt általános követelményre, mely kimondja, hogy: „A Rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A Rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

A Testület álláspontja szerint amennyiben igazolható lenne a panaszos állítása a vitatott rendőri kijelentésekről, úgy az mindenképpen jogsérelmet eredményezne a panaszosi oldalon, ugyanis nem túlzó megállapítás, hogy a rendőröktől általában elvárható, hogy tartózkodjanak az olyan jellegű felhívásoktól, tájékoztatásoktól, amikor állampolgárokat dolog elleni (horribile dictu személy elleni) erőszakra hívnak fel, de még az sem elfogadható, ha ezzel összefüggésben belenyugvó vagy hallgatólagosan egyetértő álláspontra helyezkednek.

IV.

Az Indokolásban kifejtettek alapján a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2009. augusztus 26.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
testületi tag

Dr. Féja András

előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

testületi tag